

KURYER

DLA KLASY PIĘKNEJ.

CZYLI

DZIENNIK LITERATURZE, KUNSZTOM, NOWOŚCIOM
i MODOM POŚWIĘCONY.

№ 32.

Dziennik ten wychodzi w Składzie sztuk pięknych A BRZEZINY trzy razy na tydzień, to jest: w Poniedziałek, Środę i Sobotę z dołączeniem kwartalnie dwunastu rycin miedzi których jedna miedzka. Prenumerata na 36 Numerów, przysyła się w Stolicy, w kwocie Złp: 15. na Prowincyi Złp: 18.

J R E N A

Żona Mahometa II.

Wyjętek z biografii sławnych Kobiet przez Panią Duffrénoy

Mehemet czyli Mahomet II. Sułtan Turecki, Monarcha dumny i krwi chciwy, bez wiary, bez religii, bez obyczajów, nie znający innego prawa nad siłę, w mordach szukający rozkoszy; ale błąd wojownik, biegły polityk, podobny geniuszem i zbrodniami swemi, do tych nadzwyczajnych ludzi zrodzonych na postrach i podziwienie świata, Mahomet, po skutecznieniu wielkich zamiarów, po podbiciu znakomitych mieysc w Azji i Europie, przedsięwziął stać się panem Konstantynopolu w celu utwierdzenia swego panowania w Grecyi. Zgromadził znaczną flotę ogromnie woyska i udał się na oblężenie stolicy państwa Wschodniego.

Miesiąc już blisko stojącemu pod murami Konstantynopolu, opierali się oblężeni z dzielnością; gdy mu nagle na myśl padło, że dla pomnożenia zapału woysk swoich, silnym byłoby środkiem nakazać przez Muftęgo post powszechny, i dać przyrzeczenie wolnego rabunku; potem dla podzielenia sił chrześcijańskich, razem przypuszcza szturm do Peru i Konstantynopolu a wkrótce zabrakło ziemi oblężonym. Konstantyn Paleolog widząc stolicę swoją bliską wpadnięcia w ręce zwycięzcy, zdarł z siebie szaty cesarskie, i z orężem w dłoni rzucił się wśród nieprzyjaciół, którzy już przez ieden wyłom do miasta byli weszli. Konstantyn walcząc poległ, dość szczęśliwy, że życie z koroną utracił. Z nim zgasło państwo Wschodnie.

Nie nie dać się porównać z okrucieństwami, jakie naówczas wywierali Muzułmani. Sułtan w tryumfie okazał się Konstantynowi polowi, z radością postępował po trupach nieszczęśliwych Greków,

a oczy jego poły się widokiem krwi płynącej strumieniami po wszystkich ulicach miasta.

Znakomitsi Baszowie przynieśli mu najbogatsze łupy i zdobywcę najkosztowniejszą. Ofiarowali mu prócz tego dziewicę rzadkiej piękności; była to Jrena pochodząca z świetnej rodziny. Łagodność iey spojrzenia, wykwintność iey kibici, wdzięk czarowny iey poruszeń, zachwyciły natychmiast Sułtana, a iey dowcip dokończył dzieła, które rozpoczęły iey powaby. Mahomet pierwszy raz kochał, a iego niewolnica wielką nad nim pozyskała władzę. Cały nią zajęty, zapomniał przy iey boku morderczych chwały boiów, i rozkoszy krwi wylewu; iego nowe uczucia zdały się w nim nowe tworzyć serce. Już kilka dni upłynęło, a nie wydano żadnego śmierci wyroku; darował nawet, na prośby i łzy Jreny życie kilku cnotliwym potępionym; a iako Jrena zrodzona z Chrześcijańskich rodzin, wyznawała i czcila religią katolicką. Mahomet też począł przypominać sobie, że matka iego w tém świętem prawie wychowała iego dzieciństwo. Jrena cieszyła się z swego tryumfu, który się stał tryumfem ludzkości, a może i wiary.

Tymczasem Janczarowie i inni żołnierze obawiając się, aby Mahomet w okowach pięknej niewolnicy, nie ugasił zapału wojennego, źródła ich bogactw, głośno szemrać zaczęli. Wielki Węzry i Mufty uwiadomili o tém Sułtana. Wtenczas ten tygrys po chwilowym zaśnięciu sroższym się jeszcze obudził. Rozgniewany, że go sądzono zdolnym poddać swoje męstwo panowaniu iednej niewiasty, chciał okazać, że będąc panem siebie samego, nie więcej go kosztuje, zwyciężać nieprzyjaciół, iak własne namiętności. Pełen barbarzyńskiego zamiaru, zgromadza wszystkich żołnierzy do swego obozu, prowadzi przed nich Jrenę, wspaniały iey ubior pomażał iey nie porównane wdzięki — Sułtan przedstawiając ją z dumą, odezwał się: „Nigdy bez wątpienia, czy wasze nie widziały tak godnego uwielbienia przedmiotu; ta tylko kobieta dała mi poznać szczęście. Ubóstwiam Jrenę — ale ją chwale, mojej poświęcam.“ Natychmiast dobywa miecza... i wnet spada wdzięczna głowa dziewicy z iey śnieżnej szyi: „Przekonaycie się, zawoła z okrutnym usmiechem, czy umiem siebie samego zwyciężać.

Oklaski całego wojska towarzyszyły tej okropnej scenie, ale zgon niewinnej ofiary poniósł w duszę tyrana tajemną rozpacz i zgryzotę. Więcej niż kiedy chciwy mordów — skapał się wkrótce we krwi swoich najwierniejszych doowników, i barbarzyńcy, którzy najpierwi wydali okrzyk radości na widok śmierci Jreny, wkrótce boleśnieszą ieszcze zginęli.

M O D Y.

Rycina Ner 31.

Przeszły Bałowe czasy, rzekła do mnie pewnego wieczora Pani W... przybyła z prowincyi — zaczniemy teraz uczęszczać na Teatra, widowiska i niezawodną cieszę się nadzieją, iż mi WPau wszędzie towarzyszyć będziesz. Przed kilka tygodniami było mu to rzeczą niepodobną, przyzanie; lecz teraz iesteś zupełnie wolnym; wieczory i zabawy minęły, i ja winuam się wszystkiego spodziewać po

Jego grzeczności: Nieznajoma i obca w Warszawie życząc sobie zwiedzić w twym towarzystwie wszystkie piękniejsze miejsca stolicy, chcę widzieć warsztaty najdoskonalszych rękodzielników, iednem słowem, chcę użyć twoiey znajomości rzeczy ażebym o nich lepiej sama mogła sądzić.— Lekki uśmiech był całą odpowiedzią na szczególne żądania Pani W.. Wskazałem iey mnóstwo leżących na stoliku Biletów i rzekłem: „czytaj Pani, i przekonay się iakie obowiązki wkłada życie towarzyskie na tych, którzy tak iak ia byli równie nierozsądnemi, aby się pod iego wpręgać iarzmo. Czytaj Pani ten list od piękney Hrabiny Z*** iest tam *postscriptum*: „Pamiętaj iż się wiecznie gniewać będę iezeli nie przyjdiesz na dzisieyszą Herbatę.“ I WPan odpowiedziała mi Dama, bierzesz to wszystko za istotną prawdę, co nie iest iak tylko prostą formalnością, a która by mię na W Pana miejscu bardzo mało obchodziła. Idzmy, rzekła daley z westchnieniem; widzę iż nie mogę rachować na W Pana; lecz przynajmniey powiedz mi, wszystkie te wieczory, herbaty muszą bydź niezmierne zabawne. Cóż tam robicie? mówicie?— Nasze zabawy i mowy powinny bydź do miejsca zaastosowanemi, w salonach znakomitych, każdy zostaje stojący przy swem krześle, i czeka iezeli kto z znaczniejszych osób nie raczy go swą zaszczytć rozmową; dwunasta bnie wypada się koniecznie usunąć wychodzimy więc i iak gdyby dla nagrodzenia sobie tych kilku godzinnych nudów trzeba szukać rozrywki we śnie, który nas miono wolnie opanował. W Salonach prywatnych Osób, Obywateli, Bankierów, Kupców, idzie wszystko weale innym trybem; gramy w karty, aż do sytości słuchamy muzyki; dusiemy się w tłoku Osób których za ledwie szczuple-sale obiać mogą, piemy poncz i iemy lekkie ciasteczka; nakoniec po sutey wieczery na pół spiący rozchodzimy się o świcie.

Nic iednak nie równa się tey przyjemności, iakiey doświadczyc można w towarzystwie Artystów wszelkiego rodzaju; każdy z swey strony bawi nas w swem przedmiocie Malarz rysuje, Muzyk rozczuła tkliwemi tony; dowcip gra również w tym towarzystwie swą rolę; iedyna tylko iskra elektryczna wyrywa się z tego ogniska, przebiega i ożywia zgromadzone naokoło niego sztuki i kunszt. Rozumiem W Pana rzekła Pani W. przekładasz nad wszystkie zabawy, wieczory artystów; nie przeczę, lecz pozwól się spytać czyli w ubiorach dam tamże znajdujących się pannie zbytek, i czyli stroje kobiet są wykwintne? Bez wątpienia odpowiedziałem, kobiety są za-

wsze kobietami, i niezrękaia się nigdy tego co może podwyższyć ich wartość osobistą; chcąc Pani dać pewne wyobrażenie tego co mi się naywięcey uderzającym bydź zdawało, opiszę iey niektóre stroie, które tam widziałem. Rzućwszy okiem na zgromadzenie kobiet w terażniejszych czasach zdaiemy się bydź przeniesieni w kolonią nadobnych *Peruwiianek*. Zaczawszy od piór zdobiących ich głowy cały ubiór w nayrozmaitszych widzimy kolorach tak iż z trudnością iakikolwiek za modny postanowić by można. Kobiety noszą zawoie wszelkiego kształtu i koloru widziałem ich połowę z gazy złotey połowę z krepy świecącey: suknie aksamitne ozdobione udołu wiszącymi piórami są również dosyć modnemi. Nakoniec kobieta chcąc bydź kompletnie ubraną, potrzebuie mieć bukiet z świeżych kwiatów, chociaż nawet na podobnych wieczorach nie wolno iest tańczyć.

Nowy rodzaj stroiu głowy uważaliśmy na ostatnim Benefisie J Panny *Mierzyńskiej* Kapelusik aksamitny koloru błękitnego ogołocony z daszków i kształcie korony ozdabiały z przodu dwa ukośne sznurki pereł zboków zaś ozdobiony był piórami również błękitnemi.— Suknia muslinowa ozdobioną była falbankami haftowanemi w ząbki i garnirowana temiż we trzy rzędy. — Szal Merynósowy kończył ten ubiór.—

Do Numeru dzisiejszego dołącza się Rycina Ner 31.

TEATRA i WIDOWISKA STOLICY.

TEATR NARODOWY. W dniu 15. b. m. daną była Drama pod tytułem: *Zbieg Węgierski*. Dla czego podobne Sztuki iak *Czło wiek z Czarnego Lasu*, *Zbieg Węgierski*, *Puszcza* a pod *Hermanstadt* sztuki, w których nawet gry i najlepszych Artystów ocenić nie można, nie tylko utrzymanemi, ale nawet często na naszey scenie wystawianemi widzimy iest rzeczą nie do odgadnienia.

W dniu 16. b. m. daną była Komedia *Grymasy młodey Żony*. J. P. *Leduchowska* i J. P. *Janowska*. J. P. *Dmuszewski* i *Anezye*, przymuszaia nas do powtórzenia pochwały którą im już raz udzieliliśmy.

Nastąpiły *Historyczne i Mitologiczne Obrazy i Grupy*. Jest to widowisko które naygodniey mogłoby zastąpić wystawę Dramm podobnych tym iakie wyżej wspomnieliśmy, widowisko; które Publicznosci naszey naywięcey się podobać może i powinno. Staranność z iaką Dyrekcya podięła wystawę tych Obrazów dokładność układu onychże, zresztą nowość cechuiąca usilność teyże Dyrekcyi w wynaydowaniu rozmaitych rozrywek, każe iey trudy uwielbiać i zasługuie aby odtąd lepiey od Publicznosci ceniłone bydź mogły.

N o t a.

W celu zrównania końca kwartału niniejszego pisma z początkiem przysłego miesiąca Ner 33. wyidzie w dniu 22. b. m.

Wm. W. & Co. N.Y.
May 1851.

